

többségi kérdésben, hanem a közgyűlés többségének komoly előkészítés után kimunkált akarata. A szegedi pártszervekedés azonban nem tudta megteremteni a pártok harcának ezt a legelső feltételét sem, nem tudta megteremteni — a szociáldemokrata csoportot kivéve, — sem a jobboldali, sem a baloldali párt.

A többségi párt frakciójáról

a többségi párt, (valamikor úgy mondták, hogy *Nagyszegedi-párt*) keretei között tovább folytatják különállóságukat. A Nagyszegedi-párt csak keretet adott, ez a párt volt az Océán, amelyben azonban állandóan s állandóan különböző irányban folydogáltak és keringtek a Golf-áramlatok. Van külterületi áram, van keresztényszocialista áram, külön csoportja van a kizsáldáknak, van egy kaszinói csoport s összetartozóknak érzik magukat a katolikus kör exponáltabb tagjai is, a délvideki otthonnak is látható szervezete van a párt keretein belül s van egy centrum is, melynek tagjait a korábbi uralom személyes vonatkozásai tartották össze. Amikor a polgármester a múlt nap arról beszélt, hogy Szegeden az egységes párt nincs megszervezve, bizonyára a többségi pártnak erre az atomizáltságára is gondolt. Nem mondjuk: megtörtént az is, hogy a többségi párt egyes frakcióját egyformán szavazták, de ez az eset meglehetősen ritka jelenség maradt a közgyűlés életében és soha nem történt az meg, hogy titkos szavazás esetén is egyformán szavazott a közgyűlés többségi pártjának minden frakciója.

Az egyes frakciók

részletes jellemzésére alig van tér. Nem lenne pedig érdektelen a szegedi közélet vizsgálója számára kutatni azt, hogy mi jellemzi a közgyűlés többségi pártját alkotó s egymással olykor szembeálló csoportok működését?

A centrum, — innen került ki a közgyűlés többsége s arról még egyszer külön kell írni, hogy a közgyűlés mennyire nem fejezi ki a közgyűlés akarát, felfogását és hangoltságát, — mindig rendelkezésre állott a polgármesteri, vagy főispáni kívánságnak, olykor a bizottságban igyekeztek módosítani az előterjesztett javaslatokon, de ha ez nem sikerült, mindig deferáltak a városi vezetők állásfoglalásának. E tekintetben nem volt különbség közöttük és a kaszinói csoport között, bár személyi ellentétek nagyrájkán meg is nyilvánultak.

A külvárosi párt sokat veszített három év alatt színéből, lendületéből és különállóságából. Minden más frakció jobban meg tudta őrizni különállóságát, mint a külvárosi párt. Nem ígért sok taktikai sikert az a magafartás, amelyik a közgyűlés termében támaszt nyújtott annak a várospolitikának, aminek a közgyűlésen kívül ellenzéke volt. A délvideki otthon közgyűlési tagjait az elevenség, a kezdeményezés frissességének s a szívósság lan-kadatlanúságának erényei jellemzik. mindig többet értek el, mint amennyit ez a csoport tagjai számát tekintve elérhetett volna. A keresztényszocialisták sokszor lepték meg a közgyűlést állásfoglalásuknak radikalizmusával s követelésük bátorságával, mindig tiszteletreméltó elvi álláspont szolgálatában szólaltak fel, amivel szemben a katolikus kör exponensei olykor személyi tekintetekkel engedték magukat vezettetni.

A gazdablokk vezetésében állapítható meg a szervezethez való legfőbb vetke. A közgyűlés kizsálda tagjainak padosorából sokszor lehetett hallani értelmes, józan, mérsékelt, de az osztályérdekeiket híven s nem egyszer sikerrel védelmező felszólalást. Ahányszor a közgyűlés tanujelét látta annak, hogy mennyi értelem, mennyi tehetség, mennyi közéleti érték nyilatkozik meg a gazdablokk egyik-másik tagjának felszólalásában, mindannyiszor fájlalhatta azt, hogy a kizsáldák politikai vezetés tekintetében teljesen magukra maradtak s a politikai irányítás a kizsáldákkal csak akkor tördődött, amikor kortescélokra lehetett őket felhasználni egyébként azonban kortések kezébe adta a vezetést és irányítást. Ez is egyik oka annak a nem egy esetben feltűnő keltő jelenségnek, hogy a közgyűlés kizsálda tagjai olykor a saját érdekeik ellen foglaltak állást.

RÁDIO

ORION
STANDARD
PHILIPS
KISZ
STB.

RESZLETRE A LEGOLCSÓBBAN
DIJTALAN BEMUTATÁS

MARKOVICS

TISZA LAJOS KORUT 44.

A liberális párt

ha objektívek akarunk lenni, szintén nem mutatja a szervezettség képét. Ennek a pártnak tagjai között sincs teljes érzelmi és meggyőződésbeli harmónia s ez a különbség leginkább a párt virilista és választott tagjai között mutatkozik meg. Sem gazdasági, sem politikai kérdésben nem mutat a párt egységet s olykor a legnagyobb szenvedelmességgel harcolnak egymás ellen a liberális párt tagjai. A meg nem alkuvó helytállást olykor az indokolható, olykor az indokolhatatlan kényelmesség igényei erőltetik meg. A pártnak leghatásosabb propagandája a közgyűlési szereplés lenne s ez a párt könnyelműen mond le a propaganda s az agitáció leghatályosabb eszközeiről.

Nagy hiba az is, hogy a párt tagjai nem látogatják eléggé a közgyűlést. Nem egyszer fordult elő, hogy komoly eredményeket lehetett volna elérni, ha a liberális párt tagjai legalább fele jelen lett volna a közgyűlésen. Négytől-hatig azonban a polgári elfoglaltság tartja a közgyűléstől távol a liberális párt tagjait, hattól hétig pedig a kávéház okoz nehéz konkurrenciát. Nem egy döntő jelentőségű kérdésben fordult elő, hogy a liberális párt tagjai, miután egymás ellen felszóltak, egymás ellen szavaztak is. Még politikai kérdésben is súlyos nézeteltérések merültek fel a közgyűlés nyilvánossága előtt a párt tagjai között. Pedig gondolni kellene arra is, hogy mi lesz ennek a pártnak jövője, ha a szervezetlenség tovább lazítja a párt erejét s ha a közgyűlési szereplés inkább ellenpropagandája, mint propagandája marad a mai párt-szervezetnek.

A szociáldemokrata párt

közgyűlési frakciójában a fegyelmezettség hibátlan, a frakció elvégzi azt a munkát, amit ezen a közgyűlésen elvégezhet, a párt törekvései s a párt taktikája szabják meg mindenben a közgyűlési frakció tagjainak mindig egységes állásfoglalását.

A pártok munkája

nem mutat egységes képet, vannak jelentős kérdések, melyek kimerítő tárgyalásban nem részesülnek s vannak jelentéktelenek, amelyekkel érdemükön túlmenően foglalkozott a közgyűlés. Nincs azonban arra tér, hogy a közgyűlés munkájával részletesebben lehessen foglalkozni, egy-két megjegyzésre kell összehozni a mondandókat.

Pártok versengése a népszerűségért

— ez az első szembeötlő impresszió a közgyűlés munkásságával szemben. Nagyon kivételes esetben hanyagolták el a közgyűlés felszólaló tagjai azt a hatást, amit beszédük és állásfoglalásuk kifejté kelt. A közgyűlési pártok munkája sok tekintetben már az országgyűlési képviselőválasztások előkészítésére irányul s ez a munkásság sokszor keltette azt a látszatot, mintha csak a tanyai szavazatok megnyerése lenne a fontos. Nincs a közgyűlésnek egyetlen frakciója sem, amelyik teljesen elhanyagolta volna azokat az alkalmakat, amelyekkel a tanyán elért népszerűségüket fokozhatták. A városi polgárságot elég sérelem érte ebből a vetélkedésből, ami annál károsabb volt, mert abból a hatóságok jogokat gyakorolnak is igen gyakran kivették a részüket. Ebben a versengésben résztvevett sokszor a város vezetősége is s ez a versengés több kárt okozott a városi polgárságnak, mint amennyi előnyt tudott nyújtani a tanya népének. A tanya támogatására szoruló népének istápolásában a közgyűlés érvényesülését nem egyszer zavarta meg kortestörekvés és népszerűségi ambíció.

Az önkormányzat védelme

terén ez a közgyűlés eddig legalább nem végezte el a ráháruló feladatot s nem adta meg a polgárságnak sem azt a védelmet, amit a polgárság joggal várhatott volna el a maga képviselőitől. Amikor a hivatali állások betöltőinek tekintélye állott szembe a polgárság érdekeivel, nem mindig a polgárság érdekeinek védelme került ki győztesen a mérkőzésből. Több példával lehetne ezt illusztrálni. Alkalmas lenne erre a csatornázási adó is. A közgyűlés tagjainak egy része vehemens módon tiltakozott a polgárság megterhelése ellen, de a polgármester agresszivitásának behódolt a közgyűlés többsége s megszavazta a polgárság számára új terheket jelentő javaslatot. A belügyminisztérium azonban nem hagyta jóvá a közgyűlés határozatát s így a belügyminisztérium sokkal jobban védte meg a szegedi polgárság érdekeit, mint a javaslatokat megszavazó többség. Egészségesebb közszellem mellett mégsem történhetné az meg következmények nélkül, hogy a polgárság érdekeit nem a közgyűlés többsége védte meg, hanem a belügyminisztérium kénytelen a város vezetőinek javaslatával szemben megvédeni.

Nem egy esetben fordult elő az sem, hogy a közgyűlés többsége még a közgyűlés jogaira sem örködött elég éber s elég határozottsággal és nem egyszer fordult elő, hogy kétségtelen törvénysértésekkel szemben nem lehetett tiltakozásra bírni a közgyűlés többségét, ha a törvénysértést a hivatalvezetők személyes tekintélye védelmezte. A közgyűlés többsége olykor még a közgyűlés jogainak csorbítását is elnézte, ha a város egyik, vagy másik vezetője tekintélyét sértette volna a törvénysértés elleni tiltakozás. Mintha személyi tekintélyek versenghetnének a törvény tekintélyével!

A közgyűlés atmoszférája

lényegesen enyhült a megalakulás óta. Az első időben kirelhetetlen ellenfelek módjára állottak egymással szemben a közgyűlés pártjai, ez az éles szembenállás azonban jelentékeny mértékben enyhült, bár a pártok egymás közötti viszonyában a parlamentális szokások és tradíciók itt-ott sérelmet szenvednek. Az első idők türelmetlensége azonban alábbhagyott, az egymás meggyőzésének sokkal több tere s lehetősége van, mint amennyi az első időkben volt. A közgyűlés, — ezt is dicséretére kell elmondani, — súlyt helyez a szakaszerűség érvényesülésére s mindig szívesen hallgatta meg a szakértelemmel rendelkező bizottsági tagok felszólalását. A közgyűlés nívóját általában kielégítőnek kell tartani, retorikai mesterművek nem hangoznak el a közgyűlésen, de komoly, értelmes, megfontolt felszólalásokban nincs feltűnő hiány. Egyik-másik költségvetési és zárszámadási vitában s a gázgyári szerződés tárgyalásában a közgyűlés figyelemreméltó nívót is tudott mutatni.

Ez a közgyűlés azonban mindössze három éves, az első év inkább az összeismerkedés éve volt s így a közgyűlés kollektív munkájának bírálata számára nem sok idő állott rendelkezésre. A közgyűlésnek vannak tagadhatatlan fogyatkozásai s ezek elsősorban a polgárság s az önkormányzati jogok védelmének hiányosságában ütköznek ki, de vannak a közgyűlésnek erényei is, amelyeket annál inkább meg kell becsülni, mert ezek az erények a pártok fegyelmezetlensége, az érdekek szervezethez való vezetési teljes hiánya mellett (és ellenére) jutottak kifejezésre. Legyen meg az a hitünk, hogy a közgyűlés tagjai a jövőben a polgárságnak s az önkormányzatnak jogait az eddiginél hatályosabb védelemben fogják részesíteni s működésükben s a polgárság érdekeinek képviselésében több jogcímet fognak teremteni a dicséret, mint a gáncsolódás számára.